

สารบัญ

กิตติกรรมประกาศ

บทคัดย่อภาษาไทย

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.4 ขอบเขตการศึกษา

1.5 นิยามศัพท์

1.6 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

1.6.1 การค้าระหว่างประเทศ

1.6.2 การจัดการธุรกิจการผลิตไม้ดอกไม้ประดับ

1.6.3 แนวคิดเกี่ยวกับต้นทุนการผลิตและรายได้

1.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของปทุมมา

2.1 ความเป็นมาของปทุมมา

2.2 ลักษณะทางสัณฐานวิทยา

2.3 พันธุ์ปทุมมาที่นิยมปลูก

2.4 การคัดเลือกพันธุ์ปทุมมา

2.5 การผลิตปทุมมา

หน้า

ก

ข

ค

ฉ

ช

ฅ

ฉ

ค

ข

ค

ง

ฉ

ค

ข

ค

ค

ค

ค

ค

ค

ค

ค

ค

ค

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.5.1 สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	29
2.5.2 การขยายพันธุ์	30
2.5.3 การปลูกปทุมมา	32
2.5.4 การดูแลรักษา	36
2.5.5 การผลิตปทุมมานอกฤดู	38
2.6 การเก็บเกี่ยวและการปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว	39
2.6.1 การตัดดอก	39
2.6.2 การเก็บเกี่ยวหัวพันธุ์	40
2.7 การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวปทุมมาตัดดอกเพื่อการส่งออก	43
2.8 การเก็บรักษาหัวพันธุ์	53
2.8.1 การเก็บรักษาหัวพันธุ์เพื่อใช้ในฤดูกาล (เมษายน-พฤษภาคม)	53
2.8.2 การเก็บรักษาหัวพันธุ์เพื่อใช้ในฤดูกาล (มิถุนายน-กรกฎาคม)	54
2.8.3 การเก็บรักษาหัวพันธุ์เพื่อใช้นอกฤดูกาลหรือเพิ่มช่วงส่งออก	55
2.9 โรคที่สำคัญ แมลงศัตรูพืช และการป้องกันกำจัด	56
2.9.1 โรคเหี่ยว	57
2.9.2 โรคใบจุดเชื้อราอาครีโมเนียม	59
2.9.3 โรคจุดสนิม	60
2.9.4 โรคลำต้นเน่า	61
2.9.5 แมลงที่ทำลายปทุมมา	63
2.9.6 ศัตรูอื่นๆ ของปทุมมา	64
2.10 การผลิตปทุมมาที่ประเทศเนเธอร์แลนด์	66
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	
3.1 กรอบแนวคิดการวิจัย	68
3.2 การเก็บและรวบรวมข้อมูล	69
3.2.1 ข้อมูลปฐมภูมิ	69
3.2.2 ข้อมูลทุติยภูมิ	69

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล	70
3.3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา	70
3.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ	70
บทที่ 4 การจัดการปทุมมาตัดดอกเพื่อการส่งออกในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ไปยังประเทศญี่ปุ่น	72
4.1 สภาพทั่วไปของเกษตรกรในพื้นที่ทำการศึกษ	72
4.1.1 เพศ อายุ ศาสนา และระดับการศึกษา	72
4.1.2 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนและจำนวนแรงงานที่ปลูกปทุมมา	74
4.1.3 ประสบการณ์เพาะปลูกปทุมมาของเกษตรกร	75
4.1.4 แรงจูงใจและแหล่งความรู้ในการปลูกปทุมมา	76
4.1.5 ขนาดพื้นที่ปลูกปทุมมาของเกษตรกร	77
4.2การผลิตปทุมมาของเกษตรกรที่ทำการศึกษ	78
4.2.1 พันธุ์ปทุมมาที่เพาะปลูกในพื้นที่ทำการศึกษ	78
4.2.2 รูปแบบการปลูกปทุมมา	78
4.2.3 การให้น้ำและระบบการให้น้ำ	78
4.2.4 การเก็บเกี่ยวผลผลิต	79
4.2.4 การจำหน่ายผลผลิต	79
4.3 การจัดการปทุมมาเพื่อส่งออกไปยังญี่ปุ่นของไทย	80
4.4 ต้นทุนการผลิต ผลผลิต และรายได้การผลิตดอกปทุมมา ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	85
4.4.1 ต้นทุนการผลิตปทุมมาในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	85
4.4.2 ผลผลิต และรายได้จากการผลิตปทุมมาในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	87
4.5 ต้นทุนกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อการส่งออกปทุมมาตัดดอกไป ยังประเทศญี่ปุ่น	88

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.6 ต้นทุนการขนส่ง ค่าพิธีการศุลกากร และอื่นๆ	89
4.7 ต้นทุนต่อดอกของการจัดการการส่งออกปทุมมาตัดดอกของเกษตรกร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ไปยังประเทศญี่ปุ่น	90
4.8 การเปรียบเทียบต้นทุนรวมของการส่งออกปทุมมาตัดดอกของเกษตรกร ในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่กับประเทศเนเธอร์แลนด์	90
4.9 การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการขายดอกปทุมมาในตลาดญี่ปุ่นของ ประเทศไทยกับประเทศเนเธอร์แลนด์	91
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา	93
5.1.1 สภาพทั่วไปของเกษตรกรในพื้นที่ทำการศึกษา	93
5.1.2 การผลิตปทุมมาของเกษตรกรที่ทำการศึกษา	94
5.1.3 การจัดการปทุมมาเพื่อส่งออกปญี่ปุ่นของไทย	94
5.1.4 ต้นทุนการผลิต ผลผลิต และรายได้การผลิตดอกปทุมมา ในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	95
5.1.5 ต้นทุนกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อการส่งออกปทุมมาตัดดอกไป ยังประเทศญี่ปุ่น	96
5.1.6 ต้นทุนการขนส่งค่าพิธีการศุลกากร และอื่นๆ	96
5.1.7 ต้นทุนต่อดอกของการจัดการการส่งออกปทุมมาตัดดอกของเกษตรกร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ไปยังประเทศญี่ปุ่น	97
5.1.8 การเปรียบเทียบต้นทุนรวมของการส่งออกปทุมมาตัดดอกของเกษตรกร ในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่กับประเทศเนเธอร์แลนด์	97
5.1.9 การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการขายดอกปทุมมาในตลาดญี่ปุ่นของ ประเทศไทยกับประเทศเนเธอร์แลนด์	97
5.2 ข้อเสนอแนะ	98

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เอกสารอ้างอิง	99
ภาคผนวก	102
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกปทุมมาตัดดอก	103
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ผู้ส่งปทุมมาตัดดอกไปยังประเทศญี่ปุ่น	126
ภาคผนวก ค การคำนวณค่าเสื่อม	136
ประวัติผู้เขียน	139

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 ค่าใช้จ่ายในการซื้อไม้ตัดดอกรายปีของชาวญี่ปุ่น	3
2.1 เกรดและขนาดก้านดอกปทุมมาที่ตลาดญี่ปุ่นต้องการ	47
2.2 การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงศัตรูปทุมมา	54
2.3 การใช้สารฆ่าเห็บพันธุ์ปทุมมา	56
4.1 อายุ และระดับการศึกษา	73
4.2 จำนวนสมาชิกในครอบครัวและจำนวนแรงงานที่ใช้ในการเพาะปลูกปทุมมา	74
4.3 ประสิทธิภาพเพาะปลูกปทุมมาของเกษตรกร	75
4.4 แรงจูงใจและแหล่งความรู้ในการปลูกปทุมมา	76
4.5 ขนาดพื้นที่ปลูกปทุมมาของเกษตรกร	77
4.6 ต้นทุนต่อไร่ของการปลูกดอกปทุมมาของเกษตรกรในอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	86
4.7 ผลผลิตและรายได้จากการปลูกดอกปทุมมาในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	87
4.8 ต้นทุนกิจกรรมหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อการส่งออกปทุมมาตัดดอกไปยังประเทศญี่ปุ่น	88
4.9 ต้นทุนต่อดอกของการจัดการการส่งออกปทุมมาตัดดอกของเกษตรกรอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ไปยังประเทศญี่ปุ่น	90
4.10 การเปรียบเทียบต้นทุนต่อดอกของการส่งออกปทุมมาตัดดอกของเกษตรกรในเขตอำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่กับประเทศเนเธอร์แลนด์	91
4.11 การเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการขายดอกปทุมมาในตลาดญี่ปุ่นของประเทศไทยกับประเทศเนเธอร์แลนด์	92

สารบัญภาพ

รูปที่	หน้า
1.1 การนำเข้าไปไม้ตัดดอก (cut flower) ของประเทศญี่ปุ่น	2
1.2 แหล่งนำเข้าดอกไม้ของประเทศญี่ปุ่น	4
2.1 ลักษณะลำต้นเทียมคล้ายต้นกล้วย	20
2.2 ลักษณะใบดอกปทุมมา เป็นรูปยาวเรียว	21
2.3 ลักษณะช่อดอกปทุมมาที่เกิดจากปลายลำต้นเทียม	22
2.4 เมล็ดของดอกปทุมมาที่แก่จากฝักที่แตกแล้ว	23
2.5 ลักษณะของกระจุกเหง้าและรากสะสมอาหาร	24
2.6 ปทุมมาพันธุ์เชียงใหม่สีชมพู (เชียงใหม่พิงค์)	25
2.7 ปทุมมาพันธุ์สุนิว์ไวท์	26
2.8 ปทุมมาพันธุ์ทรอปิคอลสุนิว์	27
2.9 ต้นกล้าที่ได้จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ	31
2.10 การปลูกปทุมมาลงแปลง	34
2.11 การปลูกปทุมมาลงถุง	35
2.12 การเก็บเกี่ยวหัวพันธุ์ในแปลงปลูก	41
2.13 การเก็บเกี่ยวหัวพันธุ์ในถุงปลูก	42
2.14 ขั้นตอนการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวปทุมมาเพื่อการส่งออก	43
2.15 การตัดดอกปทุมมาในตอนเช้าตรู่	44
2.16 การนำก้านดอกแช่น้ำควรทำทันทีหลังจากดอกไม้มายังโรงคัดบรรจุ	44
2.17 การคัดดอก	45
2.18 พ่อค้าคนกลางรับซื้อดอกตกเกรด	45
2.19 การเด็ดดอกจริงออก	46
2.20 อ่างน้ำร้อนและอ่างน้ำเย็น	48
2.21 การนำดอกปทุมมาจุ่มน้ำร้อนและจุ่มลงน้ำเย็นทันที	48
2.22 การให้สารควบคุมการเจริญเติบโต	49
2.23 การมัดหรือการเตรียมดอกก่อนบรรจุ	50

สารบัญญภาพ (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.24 กล่องชั้นใน (inner) บรรจุปทุมมาตัดดอก	51
2.25 การบรรจุดอกและรัดสายกล่อง	52
2.26 การขนส่งสินค้าหลังตรวจแมลง	53
2.27 การเก็บรักษาหัวพันธุ์เพื่อปลูกในฤดูกาล	55
2.28 ตักแตนกัดทำลายใบ	63
2.29 ไรแดงดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอกอ่อน	64
2.30 ไรแดงดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอกอ่อน	64
2.31 การใช้เครื่องจักรผสมวัสดุปลูก	66
2.32 ปทุมมาในภาชนะที่พร้อมส่งขายเข้าตลาดประมูล	67
4.1 การตัดดอกปทุมมาในตอนเช้าตรู่	80
4.2 การนำก้านดอกแช่น้ำควรทำทันทีหลังจากดอกไม้มายังโรงคัดบรรจุ	81
4.3 การคัดดอก	81
4.4 การเด็ดดอกจริงออก	82
4.5 การมัดหรือการเตรียมดอกก่อนบรรจุ	83
4.6 กล่องบรรจุปทุมมาตัดดอก	84
4.7 การขนส่งสินค้าหลังตรวจแมลง	85